

Nova gimnazija v Kranju.

(Spisal dr. Fr. Pernè.)

Za starodavni Kranj je leto 1897. velepomenljivo. Zakaj? Zato, ker je mesto s svojimi stroški dovršilo letos novo gimnazijsko poslopje, na katero zre z opravičenim ponosom. Ustanovljena je bila v Kranju nižja gimnazija l. 1861. in se je nastanila v poslopju za ljudsko šolo, katero se je razširilo. Dvakrat zapored in sicer l. 1878. in 1887. jo je zadel hud udarec, da bi imela polagoma ponehati, kar se je vdrugič res zgodilo za štiri leta. A s stanovitnimi prošnjami in po požrtvovalnem naporu je kranjska mestna občina dosegla toliko, da se je z najvišjo odločbo Nj. Veličanstva z dne 21. malega srpana l. 1894. počenši s šolskim letom 1894. in 1895. ustanovila nova c. kr. višja gimnazija v Kranju. —

Mesto se je zavezalo v posebni pogodbi z vlado, da s svojimi stroški postavi novo poslopje, da je bo ohranjalo vedno v dobrem stanu in oskrbovalo drva za kurjavo šolskih prostorov. — Nasproti Franc-Jozefovemu drevoredu, ob državni cesti v Trzič in Celovec, je odbralo mesto ugoden in lep prostor za novo zgradbo. — Delo je prevzela kranjska stavbinska družba po načrtu, ki ga je podalo po osnovi vis. ministerstvo za notranje stvari in ga je podrobno izdelal arhitekt Viljem Treo. — Začelo se je zidati dne 27. malega travna l. 1896. in letos 18. kimovca se je vzdikal sklepni kamen in dovršeno poslopje se je izročilo c. kr. učni upravi v porabo. — Dvonadstropno impozantno poslopje v renesanškem slogu ima pročelje obrnjeno na vshod proti drevoredu; na zapad, kjer se razteza prostorno dvorišče, ima ob vsaki strani po jeden prizidek. V tlorisu obsega zgradba $1050,33\text{ m}^2$, visoka je od trotoarja do podstrešnega zidca $16,5\text{ m}$ in ima znotraj 10 učnih sob, vsako za kakih 56 učencev, risalnico, po jedno sobo za zemljepisne, prirodopisne in prirodoslovne zbirke ter prirodoslovno učilnico, ravnateljevo pisarno in stanovanje, posvetovalnico, tri prostore za knjižnico, telovadnico in nad njo kapelo, zgrajeno z nabranimi milodari, stanovanje šolskega sluga, kleti in stranišča.

18. dan meseca kimovca je bil za Kranj časten dan. Nova gimnazija se je slovesno blagoslovila in otvorila. Slovesnost je bila po splošni sodbi veličastna; kaj podobnega Kranj še ni doživel. V podrobnosti se tukaj ne moremo spuščati, saj so

Gimnazijsko poslopje v Kranju. (Narisal D.)

naši časniki obširno poročali, po kakem vsporedu, ob kaki obilni udeležbi in ugodnem vremenu se je vršila pomenljiva slavnost. Le toliko naj omenimo, da je c. kr. vlado zastopal gospod deželni predsednik Viktor baron Hein, deželno šolstvo deželni nadzornik Jos. Šuman, deželni odbor gospod glavar Oton Detela, poleg katerih so bili mnogi drugi dostojanstveniki. — Po veliki sveti maši v župni cerkvi smo se pomikali v dolgem cerkvenem sprevodu proti gimnaziji, kjer je opravil lepe cerkvene obrede gospod dekan Anton Mežnarec ob asistenciji domačih gospodov kapelanov. Po blagoslovljenju sklepnega kamena in odkritju spominske ploče v veži je izročil mestni župan gosp. Karol Šavnik v kapeli, ki nam je služila ta dan za slavnostno dvorano, ključe v roke c. kr. namestniku in od njega jih je prejel gimnazijski ravnatelj gospod Josip Hubad.

Pristavil bi še kako misel o lepih, za kranjske meščane, za gimnazijske učitelje in dijake pomenljivih govorih, ki smo jih slišali ta čas iz ust gospoda dekana, gospoda župana, gospoda predsednika in gospoda ravnatelja, a prostor tega ne pripušča. — Po končanem opraviču v gimnazijski kapeli se je obrnil sprevod nazaj proti župni cerkvi; ljubljanski gostje in tudi drugi, ki so prihiteli v Kranj, ogledovali so potem posamezne prostore v novi zgradbi. Čuli smo v obče prav ugodne sodbe.

S popoldanskim banketom v gostilni gospoda Petra Mayr-ja je bila ta zanimiva slovesnost končana.